

**Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ ja Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korralduse nr 212
„Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga
või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega
lähikontaktis olnud isikutele“ muutmine**

1. Sissejuhatus

Korralduse eesmärk on ajakohastada COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks kehtestatud piiranguid ja meetmeid, mis on seotud haridusasutuste õppe- ja kasvatustöös ning huvitegevuses ja noorsootöös osalemisega. Käesoleva korraldusega muudetakse testimise aega ja testi liiki, mille tulemuse alusel saab laps või noor ka lähikontaktseks osutumise korral või riigipiiri ületamise järel osaleda õppetöös, huvihariduses ja -tegevuses või noorsootöös (nn lihtsustatud karantiin). Sellega luuakse paremad eeldused ka SARS-CoV-2 viiruse laialdase leviku korral õppekava omandamiseks ning samal ajal tagatakse proportsionaalsete meetmetega nimetatud sihtrühmale kohane nakkusohutuse kontroll.

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel ning arvestades § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud ning § 28 lõike 2 punkti 3, lõike 3, lõike 5 punkti 3 ning lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Terviseameti ametnikud.

2. Korralduse sisu

Haridusasutustes rakendatud nn lihtsustatud karantiini eesmärk on tagada lastele võimalus saada osa haridusest ja õpilastele võimalus jätkata õppe- ja kasvatustööst osavõtmist kooli ruumides ka olukorras, kui laps on haridusasutuses kokku puutunud COVID-19 haigega või kui ta on ületanud riigipiiri, aga tal puuduvad haigussümptomid. Korralduses täpsustatakse neid asjaolusid, mis peavad olema täidetud selleks, et laps saaks jätkata õppe- ja kasvatustegevuses, huvihariduses ja -tegevuses ning noorsootöös osalemist.

Korralduse punktis 1 muudetakse Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“.

Punkti 1 alapunktiga 1 tehakse punkti 3 alapunktis 3 tehniline muudatus, millega lisatakse sulgudesse viide, et SARS-CoV-2 RT-PCR ja SARS-CoV-2 antigeen-RTD test kokku on edaspidi korralduses kasutusel kui SARS-CoV-2 test. Varem oli selline lühendamine esitatud korralduse punktis 2, mis tunnistati 6. jaanuaril 2022. a vastuvõetud korraldusega kehtetuks. Kuna aga kehtivas korralduses siiski nimetatakse mujal tekstis terminit SARS-CoV-2 test, on tarvis selle termini esmasel kasutusel nimetada ka edaspidine esitusviis.

Punkti 1 alapunktiga 2 muudetakse kehtiva korralduse punkti 4 alapunkti 21. Kehtiva sätte kohaselt võib alla 18-aastane isik pärast riigipiiri ületamist osa võtta üldhariduskoolis, kutseõppeasutuses või huvikoolis läbiviidavast õppe- ja kasvatustegevusest ja noorsootööasutuses toimuvast tegevusest, kui ta teeb riigipiiri ületamisest neljandal päeval SARS-CoV-2 RT-PCR testi ja kui testi tulemus on negatiivne ja COVID-19 haiguse

sümptomeid ei esine. Kuni testi negatiivse tulemuse teadasaamiseni peab isik viibima elu- või viibimiskohas. Piiriületuse järel viiendal, kuuendal ja seitsmendal päeval võib isik osaleda üksnes õppe- ja kasvatustegevuses ja noorsootöös. Liikumisvabaduse piirang kehtib seega kokku 7 päeva.

Käesoleva korraldusega nähakse ette, et liikumisvabaduse piirangu lühendamiseks tuleb teha SARS-CoV-2 antigeen-RTD test. Kui viiendal päeval tehtud test on negatiivne, võib õpilane osaleda üld- ja huvikoolis ja kutseõppeasutuses läbiviidavas õppe- ja kasvatustegevuses ja noorsootöösutuse tegevustes. Vt lisaselgitusi allpool.

Korralduse punktis 2 muudetakse Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korralduse nr 212 „Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele“ punkti 4 alapunkti 10. Kehtiv säte lubab õpilasel osa võtta üld- ja huvikoolis ja kutseõppeasutuses läbiviidavas õppe- ja kasvatustegevuses ja noorsootöösutuse tegevustes, kui ta on teinud mitte varem kui neljandal päeval pärast lähikontakti SARS-CoV-2 RT-PCR testi, mille tulemus peab olema negatiivne. Kuna karantiiniaeg kestab kokku seitse päeva, siis ülejäänud aja ehk allesjäänud kolmel päeval saab õpilane osaleda üksnes üld- ja huvikoolis ja kutseõppeasutuses läbiviidavas õppe- ja kasvatustegevuses ja noorsootöösutuse tegevustes. Käesoleva korraldusega nähakse ette, et nn lihtsustatud karantiini rakendamiseks tuleb sooritada SARS-CoV-2 antigeen-RTD test.

Mõlema korralduse muutmise eesmärk on lihtsustada testimise korda õpilastele, kes on osutunud lähikontaktseks või ületanud riigipiiri, ning samuti vähendada PCR-testimise punktide koormust. Selleks nähakse ette kohustus senise SARS-CoV-2 RT-PCR testi asemel teha SARS-CoV-2 antigeen-RTD test. Muudatus on põhjendatud, sest omikrontüve inkubatsiooniperioodi mediaanpikkus on rahvusvahelisele teaduskirjandusele tuginedes kolm päeva.¹ Ka Eesti andmetel avalduvad ligi 55% lähikontaktsetest sümptomid kolmandaks päevaks. Varem domineerinud deltatüve inkubatsiooniperioodi mediaanpikkus on neli päeva.² Seega on omikrontüve domineerimisega lühenenud aeg, mille jooksul COVID-19-ga haigestunud avalduvad lähikontakti järel sümptomid. Samal ajal on omikrontüve domineerimine toonud kaasa väga kiire haigestumise kasvu, mis omakorda seab suure koormuse alla Terviseameti suutlikkuse haigeid ja lähikontaktseid tuvastada ning nendega kontakteeruda. Sellest tulenevalt ei ole vaatamata lühemale inkubatsiooniperioodile võimalik lihtsustatud karantiini kohustuslikku viibimiskohas olemise perioodi lühendada ja testimise aega varasemaks tuua.

Juba aset leidnud haigestumise kasv ning prognoositav jätkuv haigestumise kasv suurendavad märgatavalt ka avaliku testimise organisatsiooni koormust. Seetõttu on koormuse optimaalsemaks juhtimiseks asjakohane vähendada asümptomaatiliste lähikontaktsete SARS-CoV-2 RT-PCR testimisele kuluvat ressursi ning võimaluse korral asendada see alternatiivsete lahendustega, milleks siinkohal on SARS-CoV-2 antigeen-RTD test.

Seni kehtinud korralduse alusel neljandal inkubatsiooniperioodi päeval tehtud SARS-CoV-2 RT-PCR test võimaldas meetodi suure tundlikkuse tõttu tuvastada viiruse olemasolu organismis juba väikestel kontsentratsioonidel ehk haiguse väga varajases faasis, kuni kaks

¹ Eurosurveillance | Outbreak caused by the SARS-CoV-2 Omicron variant in Norway, November to December 2021. Kättesaadav: <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2021.26.50.2101147> (19.01.2022).

² R. Grant *et al.* Impact of SARS-CoV-2 Delta variant on incubation, transmission settings and vaccine effectiveness: Results from a nationwide case-control study in France. Kättesaadav: [https://www.thelancet.com/journals/lanepi/article/PIIS2666-7762\(21\)00264-7/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanepi/article/PIIS2666-7762(21)00264-7/fulltext) (19.01.2022).

päeva enne sümptomite teket. Sisuliselt võimaldas see tuvastada neljandaks päevaks ning ka viiendal ja kuuendal päeval avalduvat COVID-19 haigestumist. Korralduse muudatuse järel kasutatav SARS-CoV-2 antigeen-RTD test on SARS-CoV-2 RT-PCR testist väiksema tundlikkusega ega suuda üldjuhul väikest viiruse kontsentratsiooni tuvastada. Seetõttu on vaatamata lühenenud inkubatsiooniperioodile põhjendatud, et edaspidi tehakse SARS-CoV-2 test viiendal päeval vahetult enne üld- ja huvikoolis ja kutseõppeasutuses läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse ja noorsootööasutuse tegevuste juurde naasmist.

Üldhariduskoolides ja kutseõppeasutustes toimub täiendav usaldusmeetmel põhinev kiirtestimine mitu korda nädalas. Haridus- ja Teadusministeerium tagab koolide kiirtestidega varustatuse ning koolid omakorda tagavad kiirtestide jõudmise õpilasteni. Seega on õpilastel võimalik kasutada riigi hangitud kiirteste liikumisvabaduse piirangu ja karantiini lühendamiseks lisakulutusi tegemata. Sellest tulenevalt on korralduses ettenähtud kohustusliku testina just antigeeni kiirtest.

Korralduse muudatuse alusel peab õpilane, kes osutub haridusasutuses lähikontaktseks, jääma karantiini oma elu- või püsivasse viibimiskohta kohe kontaktist teada saamise hetkest, kuid ta saab osaleda alates viiendast päevast üld- ja huvikoolis ja kutseõppeasutuses läbiviidavas õppe- ja kasvatustegevuses ja noorsootööasutuse tegevustes, tehes viiendal päeval SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi. Õpilane võib testi teha kodus enesetestimiseks mõeldud antigeeni kiirtestiga. Testi tegemise aeg sõltub lähikontakti toimumise ajast. Testi on soovitatav teha mitte varem kui viiendal päeval pärast lähikontakti toimumist. Negatiivse testitulemuse korral võib õpilane järgnevate päevade jooksul osaleda üksnes üld- ja huvikoolis ja kutseõppeasutuses läbiviidavas õppe- ja kasvatustegevuses ja noorsootööasutuse tegevustes. Kaheksandal päeval karantiin lõpeb. Seega rakendub nn lihtsustatud karantiin ainult neile õpilastele, kes on ennast testinud. Kui viiendal päeval tehtud SARS-CoV-2 test on positiivne, siis õpilane üld-, kutse- ja huviharidustegevustes ja noorsootöös osaleda ei tohi ning peaks kontakteeruma oma perearstiga või helistama perearsti nõuandeliinile 1220.

Muudatuse puhul on oluline silmas pidada, et kui õpilane end testida ei soovi, tuleb viibida seitse päeva pärast lähikontakti karantiinis. Kui sümptomeid ei teki, siis karantiin lõpeb. Karantiinivabastus vaktsineeritud ja haiguse läbi põdenud õpilastele jääb kehtima.

Kui õpilane ületab riigipiiri Eestisse sisenemise eesmärgil, kehtib talle liikumisvabaduse piirang, mida on võimalik lühendada viiendal päeval tehtud SARS-CoV-2 antigeen-RTD testiga. Õpilane peab testi tegema enesetestimiseks mõeldud antigeeni kiirtestiga enne korraldusega ettenähtud tegevustes osalemist. Kui test on negatiivne ja õpilasel ei ole haiguse sümptomeid, tohib ta edasised kolm päeva – viies, kuues, seitsmes – osaleda üksnes üld- ja huvikoolis ja kutseõppeasutuses läbiviidavas õppe- ja kasvatustegevuses ja noorsootööasutuse tegevustes. Kaheksandal päeval eneseisolatsioon lõpeb.

Liikumisvabaduse piirangut ei rakendata neile, kes on vaktsineeritud, haiguse läbi põdenud või vaktsineerituga võrdsustatud. Samuti ei rakendata liikumisvabaduse piirangut neile 12–18-aastastele, kes ületavad riigipiiri koos vanema või esindajaga, kellele ei kohaldata liikumisvabaduse piirangut ja kes teevad 72 tundi enne või vahetult pärast riigipiiri ületamist SARS-CoV-2 testi vastavalt Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ punkti 4 alapunktidele 16–18.

Korralduse punktis 3 sätestatakse jõustumise tähtaeg.

Korraldus jõustub 24. jaanuaril 2022. a. See tagab piisava üleminekuaja ning uue korraga tutvumise aja nii koolijuhtidele kui ka õpilastele ja nende vanematele.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Taimar Peterkop
Riigisekretär